

مسئولانه

وزیر کار: دولت هرگز کارگران را فراموش نخواهد کرد



روز گذشته به مناسبت فرارسیدن روز کارگر رئیس جمهور به همراه وزیر کار و تنی چند از دیگر مسئولان درسی و ششمین جشنواره ملی امتنان از کارگران و گروه های کار نمونه حضور پیدا کردند و وعده هایی را برای بهبود وضعیت این قشر عنوان کردند. در این روز وزیر کار نیز در سخنانی وعده داد که دولت هرگز کارگران را فراموش نخواهد کرد و برای بهبود وضعیت زندگی آنها برنامه دارد.

احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن قدردانی از تلاش های جامعه کارگری، از

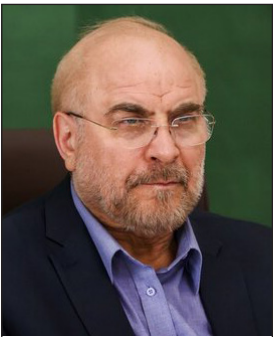
برنامه های دولت چهاردهم برای ارتقای امنیت شغلی و بهبود معیشت کارگران خبر داد و گفت: سالانه بیش از ۲.۵ میلیون کارگر در جهان و حدود ۸۰۰ کارگر در ایران بر اثر حوادث ناشی از کار جان خود را از دست می دهند؛ البته آمارهای غیر رسمی، ارقام بالاتری را نشان می دهد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه در شورای عالی کار توافق شده تا آمار حوادث کاری در کشور تا ۸ درصد کاهش یابد، افزود: از دست دادن هر کارگر، ضایعه ای بزرگ برای جامعه است و دولت با جدیت به دنبال کاهش این آمار و افزایش ایمنی محیط های کاری است. وی با تأکید بر اینکه مسکن کارگری یکی از مطالبات جدی کارگران است، تصریح کرد: حدود ۳۰ درصد هزینه های زندگی در کلان شهرها مربوط به مسکن است و تا زمانی که در این بخش تحولی رخ ندهد، نمی توان به بهبود وضعیت معیشتی کارگران امیدوار بود.

میدری ادامه داد: وزارت راه و شهرسازی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری کارفرمایان، برنامه هایی را در این حوزه طراحی کرده اند که در سال جاری به اجرا درمی آیند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، هزینه های درمان را از دیگر عوامل فشار اقتصادی بر کارگران دانست و گفت: از آغاز به کار دولت چهاردهم، جلسات متعددی برای اصلاح نظام سلامت برگزار شده است. وی با تأکید بر اینکه هزینه های درمان می تواند اقشار مختلف از جمله کارگران را به ورطه فقر بکشد، افزود: تحول بنیادین در نظام سلامت یک ضرورت است. میدری محور سوم اقدامات دولت را مهارت آموزی عنوان کرد و یادآور شد: رهبر معظم انقلاب در سال های گذشته، در روز کارگر بر تحول در نظام مهارت آموزی تأکید کرده اند.

وی با اشاره به تدوین برنامه ای جامع برای ارتقای مهارت کارگران، گفت: این برنامه با مشارکت سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، خانه کارگر، اتاق بازرگانی و سایر تشکل ها تهیه شده و امسال به مرحله اجرایی رسد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی همچنین با اشاره به افزایش ۴۵ درصدی حداقل دستمزد کارگران در سال جاری، گفت: اگرچه این افزایش هنوز پاسخگوی هزینه های زندگی نیست، اما نشان دهنده توجه دولت به وضعیت معیشت کارگران و گامی در مسیر تحقق عدالت و کاهش نابرابری است.

میدری در پایان تصریح کرد: دولت اجازه نخواهد داد کارگران به دست فراموشی سپرده شوند؛ فراموش کردن کارگران به معنای فراموش کردن تولید، سرمایه و معیشت همه ایرانیان است. دولت در کنار و همراه کارگران، مسیر بهبود شرایط را ادامه خواهد داد.

خبر خوش رئیس مجلس برای کارگران



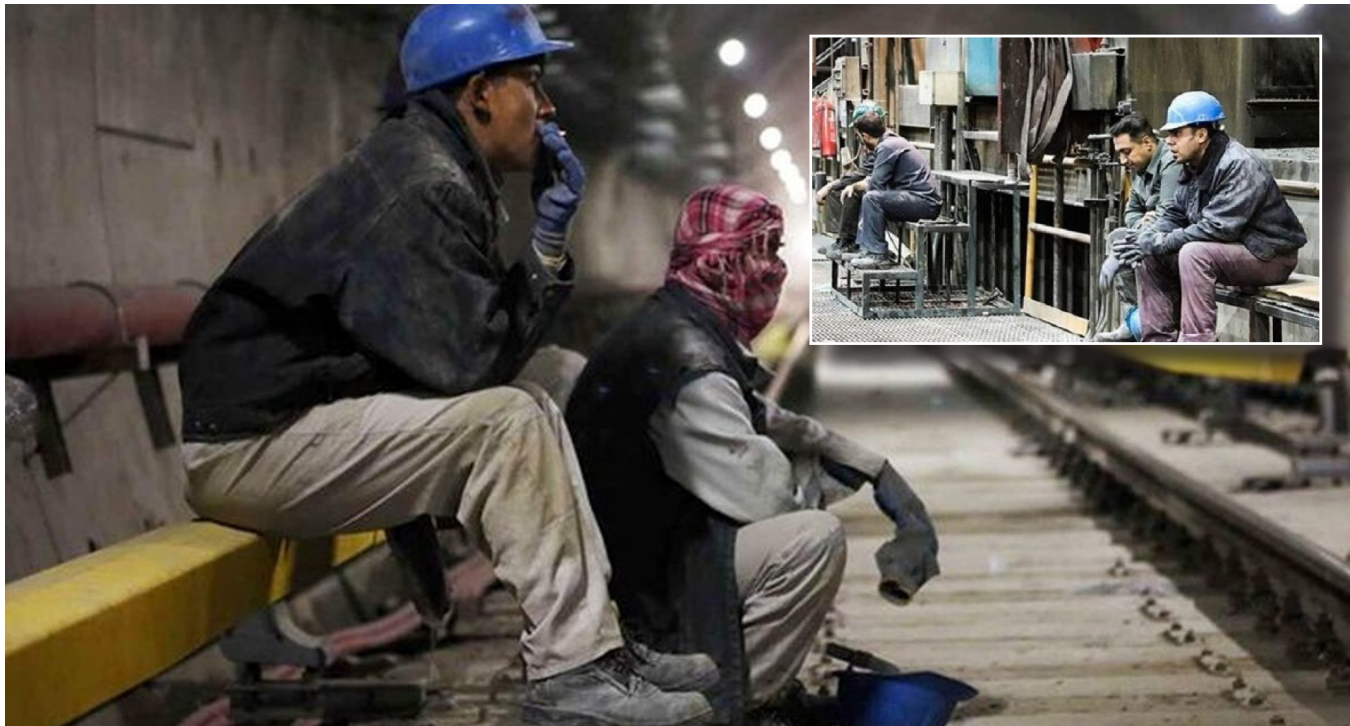
روز گذشته همچنین محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی نیز در جلسه علنی و در نطق پیش از دستور خود خبر خوشی را برای کارگران اعلام کرد. وی در این نطق گفت: روز جهانی کار و کارگر را به تمامی کارگران پرتلاش ایرانی که حقیقتاً بار اصلی راه دوش می کشند و با نجات و صبوری خود نقشه های دشمنان را در این جنگ ترکیبی خنثی کرده و آن ها را ناامید کرده اند، تبریک می گویم. وی افزود: اگر معتقدیم که امروز دشمنان ایران جنگ اقتصادی علیه کشورمان را تدارک دیده اند، باید باور داشته باشیم که کارگران ما افسران خسته ناپذیر

این جنگند و همه مافقدردان تمامی زحمات و مجاهدت های یکایک آنان هستیم. معضلاتی همچون تضعیف امنیت شغلی، کاهش قدرت خرید، ایمنی کار، مسکن حامینی و برخی تعطیلی ها در نتیجه ناترازی انرژی از مهمترین مسائل امروز حوزه های کارگری است. قالیباف ادامه داد: در تلاش خواهیم بود تا با تشکیل کمیته ویژه به صورت مستمر فرایند پیگیری مطالبات حوزه کارگری را به صورت دقیق بررسی کنیم. همچنین مجلس با توجه به حوادث پرتکرار معادن زغال سنگ در حال تدوین قانون ویژه ای برای تأمین امنیت کارگران در این حوزه است که ان شاء الله در سال جاری به تصویب خواهد رسید.

ساخت ۱۵۰ هزار واحد مسکونی برای کارگران صنعت

معاون وزیر راه و شهرسازی از تخصیص بیش از ۵ هزار و ۴۰۰ هکتار زمین با ظرفیت ساخت نزدیک به ۱۵۰ هزار واحد مسکونی برای کارگران و کارکنان بخش صنعت در قالب طرح صنعت شهرها خبر داد. علی نبیان مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن در گفت وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا با تبریک هفته کارگر اظهار داشت: باید نیازهای ابتدایی کارگران قشر شریف کشور برآورده شوند که از این مطالبات موضوع مسکن است. وی از تخصیص بیش از ۵ هزار و ۴۰۰ هکتار زمین با ظرفیت ساخت نزدیک به ۱۵۰ هزار واحد مسکونی برای کارگران و کارکنان بخش صنعت در قالب طرح صنعت شهرها خبر داد.

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: در راستای لزوم به کارگیری حداکثری ظرفیت های تولیدی، وزارت راه و شهرسازی با همکاری سازمان ملی زمین و مسکن و با در نظر داشتن توانمندی های موجود برای ساخت مسکن کارگران و کارمندان حوزه صنعت کشور این طرح را اجرا کرده است. معاون وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: سازمان ملی زمین و مسکن در اجرای طرح صنعت شهرها تاکنون نسبت به انعقاد ۳۶ تفاهم نامه در ۱۲ استان با واحدهای صنعتی و معدنی کشور اقدام کرده است. وی با بیان اینکه تأمین مسکن کارگران سهم عمده و مهمی از طرح های مسکن اجتماعی را به خود اختصاص می دهد، افزود: تخصیص زمین و همکاری جهت احداث واحدهای مسکونی در قالب شهرک های مسکونی با استفاده از ظرفیت مالی و اجرایی شرکت های صنعتی و معدنی انجام می گیرد. نبیان تأکید کرد: از جمله اهداف و مزیای اجرای این طرح ارتباط موثر بین واحدهای صنعتی و تولید مسکن، احقاق حقوق شاغلان عرضه صنعت در برخورداری از فضای مناسب اسکان و حفظ نیروی ماهر کار در صنایع خرد و کلان به عنوان نیروی محرکه اقتصادی کشور در چرخه تولید و مسیر مطلوب خلق ثروت عمومی است.



«شهروند» در روز کارگر اصلی ترین دغدغه های این روزهای این قشر را بررسی می کند

وبازهم «معیشت»!...

مراسم یادبودی را برای گرامیداشت نام و یاد کارگران کشته شده برگزار کردند و به تدریج اول ماه می روز جهانی کار و کارگر نام گرفت. این رویه ده ها سال است که ادامه دارد و به همین بهانه و مناسبت در این روز، در کشورهای گوناگون (به استثنای ایالات متحده آمریکا، کانادا و چند کشور کوچک) مراسم ویژه برگزار می شود. ایالات متحده و کانادا نخستین دوشنبه هر سپتامبر (شهریور) را به عنوان «روز کارگر» برگزار می کنند. در ایران نیز روز ۱۱ اردیبهشت در تقویم به نام روز کارگر هک شده است. قشری که گرچه سهم زیادی از بار تولید، برعهده آنهاست اما، همچنان جزء اقشار آسیب پذیر کشور محسوب می شوند. «شهروند» به همین مناسبت پای گفت و گوی فعالان کارگری نشست تا از نگاه آنها مروری داشته باشد بر اصلی ترین چالش های کارگران ایرانی.

تورم روی آن اشاره می کند، یا ماده ۵۳ قانون کار که به بحث مسکن کارگری پرداخته است... همه و همه جزواین کاربردی و موثر مادر حوزه کارگری هستند که متأسفانه هم اینک کمتر به آنها عمل می شود و با اگر هم عمل می شود، در نهایت به نفع کارگر تمام نمی شود.

توفیقی با ذکر مثالی در این زمینه می گوید: مثلاً در حوزه مسکن و براساس قانون تاکنون تعاونی های کارگری بسیاری شکل گرفته است اما در نهایت اکثر آنها به سرانجامی نرسیده یا محلی شده برای رانت و کلاهبرداری در حالیکه تعاونی های کارمندی که خود دولت پشت سرانهاست در غالب موارد موفق بوده اند. چرا؟ چون خود دولت از آنها حمایت کرده و بر عملکرد آنها نظارت داشته است. ولی کسی از تعاونی های مسکن کارگری حمایتی نمی کند. وی در مورد سرانجام اتخاذ چنین خط مشی در حوزه کارگری تصریح می کند: نتیجه این ناترازی ها طی ۳ دهه اخیر در نهایت منجر به حومه نشینی کارگران، ارزان خوری این قشر و نحیف تر شدن بیش از پیش سبد های معیشتی شده است. موضوعی که باعث شده تا هر روز از تعداد کارگران کاسته شود. نماینده اسبق کارگران در شورای عالی

کارمی افزاید: براساس آمار رسمی وزارت کار، ۲۸ درصد از جوانان تحصیل کرده اصلاً وارد بازار کار نمی شوند. همچنین ۲۳ درصد جوانان نیز حداثاً ۷/۵ سال بعد از آغاز به کار، از شغلی که دارند دست می کشند. اینها همه نتیجه همین ناترازی های تصمیم گیری در حوزه های کارگری است. وقتی جوانی از داشتن «حداقل» های زندگی محروم است طبیعی است که یا به مشاغل کاذب یا کارهای خلاف و غیرقانونی روی می آورد و یا مهاجرت می کند. توفیقی همچنین نقبی هم به جایگاه اجتماعی کارگران در ایران می زند و می گوید: متأسفانه «کارگری» در ایران اصلاً وجهه خوبی ندارد. حتی زمانی آقای توکلی می گفت به «کارگر» بگویید «کارپذیر»! در جهان کارگران جایگاه ویژه ای نزد دولت ها و مردم دارند. چرا که دولت ها معتقدند که تولید ناخالص ملی شان دست کارگران است و اگر آنها نباشند سهم کشورشان در تولید کیک ناخالص ملی شان، کم رنگ تر از سایر کشورها خواهد شد. به همین دلیل برای کارگران ارزش فراوانی غائل هستند. اما در کشور ما متأسفانه اینچنین نیست و برای همین هر سال از آمار کارگران کاسته می شود بطوریکه همین الان نیز بسیاری از مشاغل کارگری درید کارگران افغانی و... است. رویه ای که اگر ادامه پیدا کند، بعید نیست که در آینده ای نه چندان دور مجبور شویم که کارگر را اخراج وارد کنیم. پس باید از همین الان به فکر باشیم.



فرامرز توفیقی، فعال کارگری و نماینده اسبق کارگران در شورای عالی کار نیز معتقد است که چرخ گردون زندگی کارگران از زمانی که قانون کار در سال ۱۳۶۹ وضع شده، بر همان پاشنه می چرخد. وی با اشاره به برخی از مثال ها در این زمینه می گوید: کافی است نگاهی به مواد گوناگون قانون کار داشته باشیم. مثلاً ماده ۷ که به مشاغل مستمر و دائم و موقت می پردازد یا ماده ۴۱ قانون کار که به سبب معیشتی و تأثیر

از [**حمید رضا خالدي**] روز جهانی کارگر، مصادف با اولین روز از ماه می در تقویم میلادی است. یکم ماه می سال ۱۸۸۶ در آمریکا کارگران به دلیل بهبود پیدا نکردن شرایط کار و عدم کاهش ساعت کاری به ۸ ساعت در روز دست به اعتراض و تجمع در خیابان ها زدند تا مخالفت خود را ابراز کنند. این تظاهرات گسترده باعث شد کارگران در ۱۴۰۰ کارخانه و کارگاه دست به اعتصاب بزنند و پس از ۴ روز اعتصاب در شهر شیکاگو انفجاری ناگهانی در بین جمعیت معترضان صورت گرفت و یک مأمور پلیس کشته و چند کارگر و پلیس نیز مجروح شدند. این حادثه باعث شد که پلیس به طرف جمعیت تیر اندازی کند و تعداد زیادی کشته شوند. به دنبال آن نیز تعدادی از کارگران دستگیر و اعدام شدند. پس از این حادثه، مردم بسیاری از کشورها هر ساله در این روز

لزوم اجرای نظام حقوقی یکپارچه



فرشاد اسماعیلی، حقوقدان و فعال کارگری معتقد است که مهمترین چالش حوزه کارگری، نبود تناسب بین حداقل حقوق بگیرها یا سایر حقوق بگیران است. وی در گفت وگو با «شهروند» در این زمینه می گوید: بگیریم که حقوق کارگران بین ۲۰ تا ۳۰ درصد هم افزایش پیدا کنند. در این صورت کارگری که امسال ۲-۸ میلیون تومان حقوق می گرفته، حالا حقوقش به ۱۰-۱۱ میلیون تومان خواهد رسید که با حق اولاد و مسکن و... در بهترین حالت به ۱۴-۱۵ میلیون تومان خواهد رسید. متولیان و مسئولان هم معتقدند که این افزایش حقوق مناسب و حتی کم نظیر است. وی ادامه می دهد: اما کم تر کسی به این مساله اشاره می کند که «حقوق» یک بسته تک بعدی و جزیره ای نیست. یعنی نباید نظام مصرف یا سبد معیشتی را جدا از دستمزد و هزینه ها دید.

این حقوقدان در بخش دیگری از سخنان خود با ذکر مثالی در این زمینه می گوید: دولت در طول سال، یکبار دستمزد ها تعیین می کند. در حالیکه در نظام دستمزد و کارگران، عوامل مختلفی دخیل است که مهمترین آنها مسکن است. چه بخواهیم و چه نخواهیم ۷۰ تا ۸۰ درصد دستمزد کارگران صرف اجاره خانه می شود. آنهم در شرایطی که اکثر کارگران مستاجر هستند. حالا شما حساب کنید که کارگری که حتی ۲۰ میلیون حقوق می گیرد چطور می تواند از پس هزینه های مسکن، خورد و خوراک و رفت و آمد بر آید. در نتیجه، این ناهماهنگی و ناترازی بین درآمدها و مصرف ها، کارگران را با کسری بودجه و مشکلات معیشتی مواجه می کند.

این فعال کارگری با تأکید بر اینکه رویه ای طبقه کارگر را در گروه مقروضین قرار می دهد می گوید: نتیجه این کسری بودجه کارگران این می شود که وی مجبور است اضافه کاری کند یا چند شیفت کار کند که باعث فرسودگی سریع وی می شود، یا اینکه دیگر نمی تواند هزینه تحصیل فرزندانش را بدهد یا اینکه برای کم شدن هزینه ها مثلاً حتی ممکن است موافقت کند که دخترش زودتر ازدواج کند که هر کدام آسیب های مختص به خود را دارد. وی با ذکر اینکه آمار درستی در مورد جمعیت کارگری و جمعیت بیکار و فعال جامعه نداریم می گوید: خیلی وقتها گفته می شود که با سیاست گذاری های اشتغالزایی دولت ها، آمار بیکاری کم شده

است در حالیکه این کم شدن آمار بیکاران دلیل دیگری دارد. اسماعیلی می افزاید: همانطور که می دانید، جمعیت غیرفعال، به افرادی گفته می شود که شغلی ندارند و در عین حال دنبال کار هم نیستند. در حالیکه جمعیت بیکار، در جست وجوی کار است. اتفاقی که طی چند سال گذشته افتاده این بوده که بسیاری از افراد بیکار بعد از مدتی از جستجو برای یافتن شغل مناسب ناامید شده و یا بعد از یکی دو سال کار کردن به خاطر آنکه حقوق و دستمزد هایشان جوابگوی هزینه های شان نبود، دیگر تمایلی به کار کردن نداشته و یا دنبال مشاغل کاذبی مانند دستفروشی یا دلالی رفته و یا حتی تعدادی از آنها که مهارت های حرفه ای داشته اند، مهاجرت کرده اند. در نتیجه این جمعیت از آمار جمعیت کلی بیکاران کم شده و به خیل جمعیت افراد غیرفعال پیوسته اند. به زبان ساده، آمار بیکاران در جست وجوی کار، به خاطر اشتغالزایی کم نشده بلکه آنها به دسته جمعیت غیرفعال هاپیوسته اند.

وی همچنین از زنان کارگر به عنوان یکی دیگر از چالش های این حوزه یاد می کند و می گوید: وضعیت جامعه کارگری در بخش زنان کارگر بسیار پیچیده تر است. بسیاری از زنان کارگر در سالهای ۹۸-۹۹ و در دوران کرونا از کار بیکار شدند که تعدادشان به مراتب بیشتر از مردان کارگر بود. در عین حال زنان، به خاطر یکسری مسایل جنسیتی مانند بارداری، ازدواج، تحصیل و... بیشتر از مردان زیر تیغ تعدیل و اخراج قرار دارند. در واقع بازار کار کشور ما به شکل سنتی، مردانه است. گرچه طی تحولات سالیهای اخیر این مساله تا حدودی تعدیل شده است و تاب آوری بازار کار در مورد زنان، به مراتب بیشتر از بازار کار سنتی شده است اما، باز هم همچنان زنان از تصدی پست های مدیریتی و کلیدی نسبت به مردان، محروم هستند.

اماطی سالیهای گذشته قوانین کارگری تا چه حد توانسته از عهده حمایت کارگران بر آید؟ سوالی که اسماعیلی به عنوان یک حقوقدان در پاسخ به آن می گوید: همانطور که می دانید طی سالیهای گذشته نهادها و کمیته های زیادی در حوزه کارگران در دولت و بخش های مرتبط با مجلس تشکیل شده اند. مانند کمیته رفع موانع تولید، کمیته اقتصاد مقاومتی، شورای گفت و گوی بخش خصوصی و دولت و... این حال به نظر می رسد این کمیته ها و نهادها بیشتر از آنکه تلاش کنند تا وضعیت کارگران بهبود پیدا کند، به نوعی تلاش می کنند تا با دور زدن قانون، بپروسه کار و کارگری را از سمت

لزوم اجرای قوانین بر زمین مانده



فرامرز توفیقی، فعال کارگری و نماینده اسبق کارگران در شورای عالی کار نیز معتقد است که چرخ گردون زندگی کارگران از زمانی که قانون کار در سال ۱۳۶۹ وضع شده، بر همان پاشنه می چرخد. وی با اشاره به برخی از مثال ها در این زمینه می گوید: کافی است نگاهی به مواد گوناگون قانون کار داشته باشیم. مثلاً ماده ۷ که به مشاغل مستمر و دائم و موقت می پردازد یا ماده ۴۱ قانون کار که به سبب معیشتی و تأثیر